

FOAIE

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 40.

Luni, 4. Octomvrie.

1843.

ВЪРСТЕЛЕ

дн прівінца фісіологікѣ.

De Dr. Vasîc.

(Ђрмарѣ)

Кѣ кѣт маі сімплъ ші маі пѣдін інтенсивъ есте віаца знеі фѣптѣрі, кѣ атѣта трѣеце маі мѣлт; кѣ кѣт маі компѣс есте организмѣл (трѣпѣл), кѣ атѣта маі стрікѣчоасѣ віаца; кѣ кѣт аре организмѣл о десволтаре маі дналтъ, кѣ атѣта се чере маі лѣнгъ време а пѣтеа алерга деосевітеле трепте а десволтѣріі. Омѣлві днтре тоате віетѣдїле тревѣе спре осіреа оаселор кѣпѣдїнеі, спре десвѣліреа дїндїлор, спре алергаре ші спре пѣтїнда прѣсіреі маі лѣнгъ време; де ачеаа дѣпсѣл аре дн пропордіа трѣпѣлві днтре тоате свѣтѣоареле ші чеа маі лѣнгъ віадѣ. Днтрѣ тот дїпереа віедїі се поате сокотї дѣпъ врѣтѣоаре леці: 1. Кѣ кѣт есте маі лѣнгъ віаца фѣтѣлві, кѣ атѣта маі лѣнгъ ші віаца віетѣдїі. Дн ом дїне віаца фѣтѣлві 40 де септѣмѣні, а челор пѣскѣдї 80 де ані, аша дарѣ фїендекаре септѣмѣнѣл дїн віаца фѣтѣлві 2 ані. Ачеаста пропордіе се пѣзеще ші ла елефанці, ла віетѣдї рѣпїтоаре, саѣ феарѣ, ла кѣні ші ла пісічі. Чер-

вѣл поартѣ 40 де септѣмѣні ші трѣеце пѣмаі 40 де ані. Поркѣл поартѣ 16 септѣмѣні ші трѣеце 18 ані. Маі пѣдїн декѣт зп ап ла септѣмѣнѣл есте пропордіа ла віте, каре поартѣ 40—44 де септѣмѣні ші трѣеце пѣмаі 35 пѣлѣ ла 40 де ані; аша есте ші ла ої, каре поартѣ 21 де септѣмѣні дакѣ фѣтѣл есте мїа, ші 22 дакѣ есте мїел ші трѣеце 12—15 ані. 2. Кѣ кѣт маі тѣрзіѣ днтр'о фѣптѣрѣ се аратѣ пѣтїнда прѣсітоаре, кѣ атѣта маі лѣнгъ дї есте віаца. Ла ом се десвѣлѣ ачеаста пѣтїндѣ маі тѣрзіѣ, ші де ачеаа трѣеце ші маі мѣлт. А еї тїмпѣріе ші мѣщешѣдїтѣ десвѣліре скѣртѣ віаца. Де ачеаа дпкѣ Тачїтѣс зїчеа де векїі Церманї: *Sera juvenum venus, eoque inexhausta libertas.* — Ші челелалте віетѣдї трѣеце кѣ атѣта маі лѣнг, кѣ кѣт маі тѣрзіѣ се словод спре прѣсіре. Артѣсарїі сѣпт кѣ 3 ані пентрѣ 25 де іепе пѣтїнчїошї, се словод дпсѣл днтре еле пѣмаі ла ал Алеа апѣ. Даке се словоаде артѣсарѣл пѣмаі кѣ ал блеа апѣ днтре іепе, есте кѣ мѣлт маі таре ші дїне 20 де ані. Тазрїі сѣпт кѣ 3—4 ані ла 50 де вачї пѣтїнчїошї, дн Тїрол дї словоаде кѣ 1 1/2, дар пѣ дїн мѣлт. Бервечїі сѣпт кѣ 2 1/2 ані ла 40 де ої пѣтїнчїошї; поркѣл дела 1 1/2—7 ані ші аре

днтрѣ свѣтоаре чел маї таре град, кѣчї пѣлѣ ла 20 de пѣрчеї поате фѣта одатѣ. 5. Кѣ кѣт маї днчет креңде о фїндѣ органикѣ, кѣ атѣта трѣеңде маї лѣнг. Флорїе шї іервїле дїн пѣмаї о варѣ, іарѣ арворїї, копачїї маї тѣлді анї. De ачѣеа шї пѣдїї шї амфївїїле ажѣнг аша de лѣндї вѣтрѣңде. Омѣл поате de онт орї атѣта трѣї кѣт дї трѣеңе спре креңдере, аша дарѣ пѣсте 160 de анї, de шї дн адевѣр de авѣа трѣеңде de 4 орї атѣта. 4. Ма са маї таре а органичеңдїї вїеңдї стѣ кѣ дїперѣа вїеңдїї дн дреаптѣ реладїе. De ачѣеа елѣфандїї, кїдїї, кѣтїла ш. а. се фак фоарте вѣтрѣңе. Днсѣ ачѣаста регѣлѣ пѣ стѣ шї ла зна шї ачѣеа шї спеңдїе (соїѣ) а вїе тѣдїлор, кѣчї деакѣ вреңн іndivїd а впеї спеңдїї креңде вриаш, ачѣла пар ажѣңде адѣңчї вѣтрѣңде. Кѣ тѣрїмеа органисѣлѣ стѣ родїреа дн реладїе днтоарсѣ, шї кѣ кѣт маї родїтоаре есте о вїетате, кѣ атѣта маї скѣртѣ а еї вїаңѣ. Нѣмаї пѣдїї фак аїчѣа есчендїе, кѣчї ачѣендїа лѣңгѣ о родїре фѣрѣ сеатѣ, трѣїеск шї лѣңгѣ вїаңѣ. Шївѣка денѣне кѣте 150,000 de оаѣ (їкре) крапѣл 300,000, зн іесетрѣ de 200 de пѣдїї денѣне 5 мїліоане de оаѣ.

Омѣл дн реладїа тѣрїмеї трѣпѣлѣ стѣ се вѣкѣрѣ de о вїаңѣ фоарте лѣңгѣ. Днсѣ лѣнрїмеа вїеңдїї сале, есте дѣпѣ деосевїте стѣрї днпреңїѣр деосевїтѣ. Ка стѣ трѣїаскѣ о вїаңѣ лѣңгѣ есте омѣлѣ de лїпсѣ маї днтѣлѣ о констїтѣдїе вѣпѣ а трѣпѣлѣ, прїп хѣрѣзїте скѣдерї шї вѣтешѣгѣрї пѣтѣрѣвзратѣ шї зн mod ал вїеңдїї, каре стѣ кореспѣндѣ сѣпѣтѣдїї іndivїdсале. Днсѣ лѣкашѣле шї клїма днкѣ аѣ аїчѣа іnфлѣвїпѣ. Дн Дѣрманїа, знде фрїгѣл кѣ кѣлѣбра, сечѣта кѣ вѣтезѣала се скїтеѣ пѣ-

рѣреа, пар се фак оаменї фоарте вѣтрѣңї. Дн дїнѣтѣрїле маї рѣдїкате, кѣвїпчїосѣ фрїгѣроасе шї вскате, прекеңт есте Скотїа, Данїа, Сведїа, Прѣсїа, Шпгарїа, Ардеалѣл, Рѣсїа meridїоналѣ, се фак дн пропордїе кѣ тѣлѣт маї тѣлді оаменї вѣтрѣңї декеңт дн алте пѣрді. Фелїл кѣвѣказїк (вѣзї Антроп. §. 6) се вѣде маї лѣңг а трѣї декеңт чел монголїк шї талаїк. Дн деосевїреа сексѣлѣ маї тѣлѣте фѣмеї декеңт вѣрѣвадї се фак вѣтрѣңе. Днтрѣ ачѣїа, карїї аѣ трѣїт пѣсте 90 de анї, се пѣтѣрѣ дн Сведїа дн 9 анї 2036 de вѣрѣвадї шї 3540 de фѣмеї; дн Парїс дн 30 de анї днтрѣ о комѣнїтате вїсерїчеаскѣ 47 вѣрѣвадї шї 126 de фѣмеї. Днтрѣ тот дн пѣтѣрѣл рѣтѣнд се поате лѣа 178 de тѣверї ла 100 de вѣрѣвадї, карїї аѣ трѣїт пѣсте 100 de анї. Днсѣ дн тїмѣтѣрїле поастрѣ сѣпѣт пѣмаї 17 пїлде de фѣмеї ла 58 de пїлде de вѣрѣвадї кѣпоскѣте, каре аѣ трѣїт 110 анї. Кѣткѣ оаменїї пѣкѣсѣ торїдї (вѣрѣлчї) стѣ фїе ажѣнс вїаңѣ лѣңгѣ, пѣ авѣт пїчї о пїлѣ. Оаменїї карїї аѣ ажѣнс адѣңчї вѣтрѣңде, с'аѣ деосевїт шї кѣ лѣңга дїперѣ а пѣтїңдеї прѣсїтоаре. Нѣ есте шїѣт вреңн фамѣн (жѣгѣнїт) стѣ фїе трѣїт 70 de анї. Нїчї вїе тѣдїле жѣгѣнїте пѣ трѣїеск аша тѣлѣт ка чѣле пѣтѣїате, днсѣ фоарте тѣлѣте трѣїеск лѣңг, деакѣ пѣ се днделетнїческ дн фѣвдїїле прѣсїтоаре.

De овѣце се поате лѣа, кѣткѣ вїаңа актївѣ (лѣкѣрѣтоаре, тѣпчїтоаре), деакѣ пѣ ва фї пѣкѣтпѣтатѣ, адѣче тѣлѣт а лѣндїї дїперѣа вїеңдїї. Днсѣ авѣт шї днтѣтпѣлѣрї, знде оаменїї кѣ анїї п'аѣ ешїт дїн касѣ, шї тотѣшї с'аѣ фѣкѣт фоарте вѣтрѣңї. Днделетнїчїреа тїңдеї днкѣ лѣнѣеңде вїаңа. Нїчї зн пѣрде-варѣ пѣ се фачѣ вѣтрѣң. Бѣ-

тръжні, каріи се нѣла одіхнѣ, торкѣрѣнд. Industria адъче маі тѣлт спре лѣциреа вѣдѣіі декѣт богъдіа. Дѣпъ Вілертѣ дн партеа Парісѣлѣ, внде богадіі тръіеск фѣръ лѣкрѣ, есте морталітатеа маі таре, декѣт днтре чеі кѣ індустріі. Бѣпа старе лѣциреа, сѣрѣчіа скѣртъ віаца. Дн Франца дн департаментеле кѣ тошіі моаре дн 46 де оамені 1, іаръ дн челе маі сѣраче дн 33 де оамені 1. Цѣраніі, корѣвіеріі, вѣпѣторіі, пескаріі, грѣдінаріі, солдадіі ші алціі, каріі не лѣпнѣ алте остепеле петрек пѣрѣреа дн аер словод, а жѣпн адѣпчі вѣтрѣпече, днтре манѣфактѣрціі четъдені, маі алес дн четъдіі тарі, внде аченціа сѣпнт сѣпзші тѣлтор стрікѣціосе інфлѣпече, есте віаца скѣртъ. Преоціі ші днвѣцѣторіі ажѣпн тѣлці о віацѣ лѣпнѣ. Лѣкрѣторіі де міне (бѣі) маі вѣртос ла арціпт віѣ, арсенік ші плѣтѣ се фак кѣ 40 де ані вѣтрѣпчі. Дн прівінда лѣкѣіреі: Цѣраніі тръіеск маі тѣлт декѣт четъденіі. Дн сате моаре деовште ал 40-леа от, дн ораше, четъдіі ал 28леа; морталітатеа днтре жідові есте маі мікѣ, декѣт днтре крещіні. П. с. дн Вратіслав днтре крещіні моаре 1 дн 26, днтре овреі днсѣ 1 дн 41. Дѣпъ Вілертѣ днтре арествціі, каріі днкѣ се афлѣ дн черчетареа кріміналѣ, аша дарѣ дн пѣрѣреа днтпесѣ ацентаре, есте морталітатеа фоарте мікѣ. Дѣпъ Месніер дн Франца дн деосевіте департаменте есте морталітатеа кѣ атѣта маі мікѣ, кѣ кѣт есте маі тѣлтѣ маі вѣпѣ днгріжіре де днвѣцѣтѣра пѣвлікѣ, ші днпротівѣ. — Дѣпъ обсервацііле лѣі Бако фечіоріі дн татѣ вѣтрѣп ші тѣтѣ тіпѣрѣ ажѣпн адѣпчі вѣтрѣпече, ші фечіоріі, каріі сеатѣпѣ тѣпеса, се фак маі вѣтрѣпчі,

декѣт, каріі сеатѣпѣ татѣ-сѣѣ. Рѣсх нѣ аѣ кѣпоскѣт от де 80 де ані, дн актѣрвіа фаміліе сѣ нѣ фіе фост десе пілде де адѣпчі вѣтрѣпече, днсѣ ші пічі вѣпѣ, каре сѣ нѣ фіе авѣт фораці ші сѣрорі ла тіперече днгропаді. — Де обѣче есте кѣпоскѣт, кѣпкѣ ла тѣлте фаміліі факлѣтатеа а ажѣпче адѣпчі вѣтрѣпече аѣ цінѣт кѣ веакѣрііле; дн фаміліа вѣпѣ фазре де кѣіе аѣпте Шѣіле, ка сѣ тѣчет де тѣлте алте, аѣ ажѣпс стрѣтошѣл 120, тошѣл 100, тата 90, фечорѣл 88 де ані.

Деспре факлѣтатеа де а трѣі, саѣ фѣкѣт дн Европа тіжлочіе дн аніі де кѣрѣнд челе маі тѣлте обсерваціі, але кѣрора ресѣлтатѣріі не арагѣ тавела дела сѣжрпнцітѣл матеріеі ачестіа. Ціпереа вѣдѣіі а Европеліор аѣ довѣпдіт де 80 де ані днкоаче кам 6 ла сѣтѣ ші есте пѣрѣреа днкрещере. Дн времеа лѣі Сісімілк не кѣпн вѣзѣрѣп дн тавела маі сѣс, тѣреаѣ дн 1000 де оамені дн 9 ані 468 дн времеа поастѣрѣ мор 444; дела днчелѣтѣл ал 10-леа ані пѣпѣ ла 20леа тѣреаѣ дѣпъ Сісімілк 41, дѣпъ Бѣрдѣх 45, іарѣ дела 20-леа пѣпѣ ла 100 ані не арагѣ зрѣтѣоареа тавелѣ.

Аніі вѣр-стеле.	Оамені віі дѣпъ Сісімілк—Бѣрдѣх.	Аѣ тѣрпг дѣпъ Сісімілк.	Аѣ тѣрпг дѣпъ Бѣрдѣх.
Дела 20—30	491 — 521	52	62
— 30—40	439 — 459	65	69
— 40—50	574 — 390	74	78
— 50—60	300 — 312	90	88
— 60—70	210 — 224	98	100
— 70—80	112 — 124	75	92
— 80—90	37 — 32	31	28
— 90—100	6 — 4	5	3

Сѣтѣма 490 520

*)

Адекъ възврѣтъ дн табела де маї сѣс, кѣткѣ пѣпъ ла днчепѣтъл апѣлѣ ал 20леа тѣрїрѣ дѣпъ Сїсмїлк 509 дїн 1000, аша дарт ретасертъ 491; дѣпъ Бѣрдах тѣрїрѣ 479 дїн 1000, аша дарт ретасертъ 521. Дїн ачештїа тѣрїрѣ їарѣші пѣпъ ла 50 де анї дѣпъ Сїсмїлк 52, дѣпъ Бѣрдах 62. Пѣпъ ла ал 40леа анѣ дѣпъ Сїсмїлк 65, дѣпъ Бѣрдах 69 ш. а. т., прекѣтъ не ара-тъ табела акѣта дескрїсѣ.

Дѣпъ ачѣаста пропорціе мор дѣпъ Сїсмїлк 750, саѣ 3 пѣрді дн 54, їарѣ дѣпъ Бѣрдах дн 56 де анї шї 777 пайнте де 60 де анї. Дѣпъ Хѣфеланд ажѣнг дн пѣтѣрѣл рѣтѣнд дїн 100 де оаменї 50 ал 10леа анї, дїн чеїалалці 50 мор 20 пайнте де ал 20леа анѣ, 10 пайнте де 30леа анѣ, шї 14 пайнте де 60леа анѣ, пѣмаї 6 ажѣнг несте 60 анї. — Дн тїмпѣрїле маї веки ера морталїтатеа кѣ тѣлт маї маре. Дн веакѣл ал 16леа (віакѣл молїтелор) ера дїпереа віедїї де тїжлок пѣмаї де 18 анї; дн веакѣл ал 17леа де 25; дн веакѣл ал 18леа (дѣпѣче се скѣтїрѣ дѣрїле прїп карантїнї) се рѣдїкѣ ла 32 де анї; ла днчепѣтъл веакѣлѣї пострѣ ла 38; дела анѣл 1820 (веакѣл пѣчїї) саѣ рѣдїкат дїпереа віедїї де тїжлок ла 40 де анї. Де аїчеа се веде, кѣткѣ морталїтатеа дн зїлеле поастре есте де дѣбъ орї маї тїкѣ, декѣт дн зїлеле лѣї Лѣстер. — Дн табела врѣтѣ-тоаре ведем, кѣткѣ дїн 100 де оаменї 30 ажѣнг ал 5леа анѣ, 25, адекъ а 4 парте ал 56еа ан; 12 ал 70леа ан; 7 ал 75леа ан; днсѣ д'авеа 2 ал 83леа ан; 1 ал 86-леа ан; шї дїптрѣ 10,000 пѣмаї 2 ал 100-леа ан. Челе маї адѣпчї вѣтрѣнеде вїп дн Еврона тїжлоче днпре лѣкѣиторїї тѣп-цілор. Пентрѣ лѣкѣиторїї шесѣлѣї есте а-

чааста пропорціе маї пѣцїп фаворавїлѣ, кѣчї дн Церманїа тїжлоче зп морн де 100 де анї давеа вїне днпре 400,000 де оаменї.

(Ва врта.)

МАКРОВІОТІКА,

саѣ

тѣїестрїа а лѣпці віада
дѣпъ Хѣфеланд,

традѣсѣ шї днтокмїтѣ пентрѣ орї че Ро-
тѣлн вѣлтїват
де

Павел Васїч,

доктор де медїцїнѣ шї хїрѣрдіе, маїїстрѣ де ов-
стетрїчїе, кесаро-крїеск дїректор де карантїнѣ
шї а днвѣцатѣї содїетѣдї медїко-патѣрале дїн
їашї тѣвѣлар корреспондент.

А трїї лѣнг аѣ фост тотдеавна дорїп-
ца чеа маї де кѣпетенїе а оаменїлор, чеа
маї днсемпатѣ а оменїреї дѣпѣтѣ. Днсѣ
скопѣл віедїї есте пѣзпмаї а трїї, чї а
трїї сѣпѣтос. Мѣлт днвѣцатѣл Хѣфеланд
дѣпъ тѣлта есперїїнцѣ, че аѣ фѣкѣт дн
прївїпца ачѣаста, неаѣ арѣтат ачелеа прїп-
чїне, ачелеа днсѣфлѣрїї дѣтнезеїедїї, каре
пѣзїндѣле не вом фаче вреднїчї а ажѣнѣе
ачеа фрѣтоасѣ а віедїї дѣпѣтѣ, кареа па-
тѣра аѣ днфїпто пентрѣ орї чїне, вом а-
веа о віацѣ маї сѣпѣтоасѣ шї маї пѣ-
кѣте вѣтрѣнеде, не вом вѣкѣра де о це-
перацие маї вѣртоасѣ, маї пѣтернїкѣ, де
четѣценї тарї, їарѣ пѣ де зѣвѣре оменїдї.

Чїнстїте пѣвїлїк ромѣнск! Аї пѣтѣт
ведеа пѣпъ акѣта де прїсос дїн фоїле а-
честеа, кѣткѣ чеа маї фервїнте а теа до-
рїнцѣ, чел маї маре ал теѣ зел аѣ фост
тотдеавна а тѣ арѣта дїе орї дн че кїп

фолосітор. Ачеаста о чере дела тине пн-
пзмаі оменіреа, чи ши ізвіреа кьтре тине
ши маі вьрточ тьіестріа ши щіица, дн
кареа м'ам депрінс. Мьртэрісеск днсь,
фьрь а ть льзда, кьткь німік пн тїаѡ
фост маі плькьт, німік маі предьіт, де-
кьт депрїндереа спре ачест пн преа вшор
сфьршїт. Врьнд дарь ши акьта а'дї фо-
лосї дїн тоате пьтерїле пе кьт фїсіче, а-
ша ши морале, ам традєс ачеаста карте,
кареа о пьтэрь тоате паціле кьлтївате
днтре вїстїерїле сале морале маі днсетп-
тоаре, ши ам днзьстрато кь поте, каре
ам сокотїт а фї де тревзїндь пентрэ тїне.
— Картеа ачеаста дарь ва фї пентрэ ті-
перї вн тесаьр, де знде дьншіі дшї вор
траце регьмеле пьстрьтоаре пентрэ дн-
дрептареа са фїсікь; пентрэ чеї че аѡ трьїт
ши трьїеск дьпъ прїнчїпеле дн трьнса а-
рьтате, о лектэрь десфьтэтоаре ши мьлт
їнтересанть; їарь пентрэ чеї рьтэчїдї де-
ла ачестеа прїнчїне саѡ прїн пещїиць, саѡ
прїн амьдїрї, вн волд морал а сь днтоар-
че їарьші ла ачелеа леці а пьстрьтоареї
патэрі, каре дьнса леаѡ скріс дн картеа
са чеа таре спре паза ши вїнеле пострэ.
Кь вн кьвьнт картеа ачеаста пн маі поа-
те лїпсі Ромьнєлї, каре вреа сь фїе маі
кьлтїват, адекь сь щїе маі мьлт, деькьт
че сьт дн Бькоавнъ. Стїлєл л'ам пьзїт
попьлар, кьвїнте стрїне ам днтревзїндат
пзмаї аколо, знде пн ам авьт днкотро
ши знде прїн челе овїчнвїте пн аш фї дат
септенцілор днделесєл кьвенїт.

Ка сь ть пот дндрепта дн хотэрь-
реа пьтэрьлї есетпларелор, дескїд о сьв-
скрїнциє кь 4 кр. арцінт де коалъ пьпъ ла
мїжлокьл лїї Декетвриє дьпъ к. в. Кар-
теа ва фї пьпъ ла 25 де коале де таре,

тїпэрітэ кь літере кьрате пе хьртїє кьра-
тэ, ши ва ешї кьт маі днграьт.

Д е л а Р е д а к ц и е.

Прекьт вьзэрьт ачї маі сьс, D. дї-
ректор доктор П. Васїч воїнд а маі дьрзї
пе ромьнїе ши кь Макровїотїка вестїтэ-
лїї medїк Хьфеланд, апелъ ла вьпэтатеа
кьрдеї, спре а о рекомьнда пе ачееаш.
Domnїалї маї вїне пн пэтеа фаче декьт
атьта; кьчї дн адевьр, каре пн се ва їн-
тереса де о карте ка ачеаста, ачелзїа пнї
поате пьса де сьпэтатеа ши вїада са. Дн-
тр'ачеа — сь рьтэїе ворьва днтре пої —
D. Dr. Васїч спре порочїреа редакцієї а-
честор фої вїтэ а апела ши ла прїетїнїе,
прїн вртаре пе льсє пьъ калеа дескїс
ши време днкь десьєл де лєпгь, спре а
dovedї, пьпъ днкьт їзвїм пої пе прїетїнєл
пострэ ал вьтэлор, карїї скріѡ саѡ чїтеск
ла фоїле ачестеа пьвлїче. — Ної сьптем
ковїнші, кь вїневоїторїї ши прїетїнїї фої-
лор поастре сьпнт тотдеодатэ ши прїетїнїї
продьктелор счїентїфїче а Domnєлї Dr.
дїректор Васїч. Пентрэ ачееа дьпэче Длэї
авїа пьтї кьтре пої опт DD. колекторї де
сьвскрїиторї дн тоате ромьнїеа, пе ка-
рїї дї претїмїтем аша: Дн Вершец ла
D. Andreїѡ Васїч, фїшкал ши потарїѡ;
— дн Арад ла D. професор Dїмїтріє Іоа-
нєскэ; — дн Лїпова ла D. протопоп Dї-
мїтріє Петровїч; — дн Тїмїшоара ла D.
авчєсїст маїїстратєл Петрэ Чермена; —
дн Іашї ла D. професор доктор де фїло-
софїє Петрэ Кьтпєалэ; — дн Чернеці ла
D. окьрвїторїѡ Таке Фїлїпанэ; — дн
Карансєвеш ла D. протопоп Грїч; —
дн Країова ла D. їнспектор ши професор

Иоан Майорескѣ: Redacția adăuțe a se mai рѣга ши де ачеші DDнї аї пощї вїневоїторї: Дн Фьгъраш D. вїкарїс Теодор Серенї; — дн Сївїѣ ши цїнѣт DDнї протопопї Николае Манѣ ши Петрѣ Бодїла; — дн С. Севеш D. маїстратвал-секретарїс де Валотїрї; — дн Блаж ши цїнѣт D. канонїк Тїмотеїс Цїпарїс ши D. професор Грїгорїе Молдвай; — дн Medїаш D. протопоп Константїн Алпїнї; — ла Търда ши дн цїнѣт пърїнтеле парох Иоан Барїд; — ла Сас Регїн ши дн цїнѣт D. протопоп Стефан Молдвай; — ла Нъсѣд ши дн ч. рецїмент ал П. ром. пърїнтеле капелан ши професор Мачедон Пап; — дн Златна ши цїнѣт D. протопоп Грїгорїе Мїхалї; — дн Офенваїа D. протопоп Іосїф Ігїан; — дн комїтатѣл Бълградѣлї де сѣс D. протопоп Нїкѣлае Гежа; — дн Сълацис D. вїкарїс Александрѣ Шт. Шѣлѣц; — дн Хадег D. вїкарїс Константїн Папфалвї ши D. протопоп Максїмїліан; — дн сѣършїт орїкарїї дїн DDнї протопопї але амбелор клерѣрї вор вїне вої а се дн сѣрчїна кѣ кѣлѣцереа де сѣвскрїїторї, лї се ва тѣлѣтї дн пѣтеле лїтератѣреї ши лї се ва дн плїнї кондїцїа че о vom дн семна маї жос.

Ла Бънат дн Лъгож DDнї дн вѣцеторї Іліе Мїескѣ ши Георге Бентїла.

Дн Шгарїа пропрїа сѣнт рѣгадї а да тѣлѣ де ажѣторїс тодї DDнї протопопї ши DDнї професорї анѣме дн Орадїа ши дн Беїш.

Дн Молдавїа маї сѣнт рѣгадї а се дн сѣрчїна кѣ кѣлѣцереа ши ѣртѣторї: D. Dїмїтрїе Нїка, лїврерїс дн Іашї; — D. професор Г. Нїколіанѣл дн Текѣч; — D. спїдер Бїндер дн Ботошанї; — D. агѣ Dr. de medicїнѣ Александрѣ Теодорї дн

Ромад; — D. пегвсторїѣл Г. Чепескѣ дн Бармад.

Дн Цара ромѣнеаскѣ сѣнт рѣгадї ла Бѣкѣрещї, D. Іосїф Романов ши D. Ф. Валвазм лїврерїї ши D. професор де теолоѣїе Нїколае Бълѣшескѣ; — дн Бъзеѣ D. професор де теолоѣїе Гаврїїл Мънѣан; — дн Къмпѣлѣг D. къпїтан Георге Рѣкѣреанѣ; — дн Пїтещї D. доктор Теодор Касїа; — дн Рѣтнїк DDнї професорї: Пїтарѣл Тома Сергїад ши Иоан Прокон.

Ла Тїмїш прїметѣе сѣвскрїпцїа D. Аѣкторѣл; — іар аїчї ла Брашов D. протопоп Иоан Попасо ши Redacția ачестор фої.

DDнї колекторї вор прїмї дела 10 ексемпларе ал 11 леа гратїс. Предѣл кърѣдеї нѣ се чере дн аїнѣте, чї дн датѣ ла прїтїреа еї; пентрѣ ачееа есте кѣ сѣат, ка кѣ тодї сѣ не асїгѣрѣм нѣмаї де їскѣлїтѣрї, але кърор характер солїд не есте кѣноскѣт, кѣчї ачї ретрацереа воїнѣдеї нїчї де кѣм нѣ аре лок.

Фїндкѣ времеа сѣвскрїпцїеї ла Макровїотїка Длѣї Dr. Васїч се дн тѣлѣнѣще ши кѣ терпїнѣл де авонацїе ла Gazeta de Transilvania ши ла ачееа сѣ Фоїе, тодї ачї респектївї DDнї, карїї не трїмїт ши авонацїї ла Gazete, totdeodatѣ вор пѣтеа дн семна ши лїста сѣвскрїїторїлор ла зїса карте.

Дн сѣършїт редакцїа кѣзѣшѣїеде ши пентрѣ акѣрата еспедїре а ексемпларелор дн тоате пѣрѣїле, ка — афарѣ де кореспондїнѣе — сѣ нѣ маї кадѣ нїчї о кѣлѣтѣлѣ аѣпра авонацїлор.

Георге Барїд,
професор ши редактор.

DESCRERE MODEI.

Волтер пѣтче moda о нестаторниѣ, видаръ ши певѣпъ зѣпъ, каре вѣне ши се дѣче, ши іаръши вѣне ши іаръши се дѣче. Тоате статѣриле, тоате вѣрстеле се дѣкпъ еі; дѣсаши дѣделепчѣвѣа тревѣе съ і се аплече, дакъ пѣ вре съ се факъ де рѣс. Дѣфлѣвѣнда моделор дѣ пѣреріле оменѣщї есте де чеа маі mare мѣраре. Астѣзи пѣтѣм чева фрѣмос, че маіне зѣчет къ есте вѣрѣт. Маіне афлъ чева дѣаіптеа модеї маіпъ, че ерї дѣкпъ се фѣчеа де рѣс.

Преа вѣпор даръ пѣтѣм пої дамеле нестаторниѣе, ши ле дѣпѣтѣм о аплекарѣ, каре поате фї къ пої ле ам дѣсѣлат'о, Нестаторниѣіа лор дѣ прїзѣнда лѣкрѣрілор, че ле дѣфрѣтседеазъ ши ле дѣподовѣще маі песте тѣсѣрѣ, аратъ маі тѣлт а поастрѣ, дѣкѣт а лор мѣнте вѣшоарѣ. Дѣпселе пѣ вреаѣ съ рѣтѣіе тот ачелеа, пѣптрѣ-къ пѣ аѣ дѣкредере дѣ статорниѣіа поастрѣ; дѣпселе се скѣмѣъ дѣ тоате зѣлеле, ка съ довѣндеаскъ дѣкпѣчѣвѣнї нѣъ дѣла пої; дѣпселе вреаѣ прїп дѣсаши а поастрѣ нестаторниѣіе а не лега ши щїѣ преа вѣне, къ тревѣе съ алерѣе, деакъ дѣреск а не ажѣпѣе.

Прїѣіа скѣмѣрїї моделор пѣ есте пѣмаіачеаста; чї сѣпѣт дѣкпъ тѣлте алтеле, каре ле ажѣтѣ; пої дѣкпъ сѣпѣтем копѣвѣншї, вѣтѣкъ дамеле къ тѣлт маі пѣдїп ар фї вѣшоаре де мѣпте, дакъ вѣрѣвѣдїї пѣ ар фї аша зѣвѣрѣторї. Тоатъ сїргѣвѣнда дамелор есте дїпѣтатъ спре а пѣлѣчеа ши а лор фїпъ ши аѣере мѣпте прїчепе преа вѣне чеа че не плаче нѣъ. Мѣжлоачеле даръ, каре дѣпселе ле дѣптрѣвѣндеазъ, сѣпѣт сокотїте токмаї дѣпъ але поастрѣ осевїте аплекѣрѣ.

Moda are o nesitac̄e s̄i m̄nșnate p̄tere asc̄pra v̄r̄v̄ad̄ilor, a c̄easta at̄ta l̄i or̄v̄eșe, de eī a f̄l̄ građiī, v̄nde n̄ s̄p̄t, moda le face a c̄eoa p̄l̄v̄t, ce maī vaīnte le era nes̄ferit̄.

Drept̄aceea daķ̄ damela d̄oresk̄ a aj̄p̄e scop̄l̄ modelor, at̄v̄chea d̄p̄sela ce aīv̄ gr̄iķ̄t̄ a alece p̄t̄maī a c̄elea mode, kar̄e p̄id̄iķ̄ p̄v̄p̄maī građiīle pat̄v̄rale, čī šī čele d̄v̄šel̄t̄oare.

Dr. Vasīc̄.

I D E A.

Шеде: кѣпѣрѣдѣл,
Сѣпѣрат не цѣртѣрї,
Де атор ши фїѣкъ,
Кѣпѣ ел дѣ верѣсрї. —

Кѣпѣ ши жѣлѣе,
Зїле преа пѣлѣкѣте,
Кѣ а са ізѣвїт̄
Дѣлѣ пѣтрѣкѣте.

Дѣпсѣ дѣ ар ши дѣпсѣл̄
Іпїма'тї къ фїрїкъ,
Пѣптрѣ че сѣспїп̄,
Н'ар кѣпѣта де фїѣкъ.

Шї ар дѣтоарѣ окїї,
Кѣтре порд̄л рече,
Ш' ар прївї ла стеаоа,
Чѣрїзлѣї, че трече.

Цара полонеаскъ,
Іар veni amin̄te,
Ш' ар охта къ m̄ne,
Пѣптрѣ еа фѣрѣпте.

Шї де а лѣї лїрѣ,
Ар фї лѣздате,
Дрѣпѣрїле фїреї,
Сѣпѣта лїбертате.

Клптекъї пѣтернік,
Інімі ар пѣтрѣнде,
Ш' ар ажѣнде пѣн' ла
Віслей репезї ѣнде! . . .

Josif Mány.

Т Р А Н Д А Ф І Р Ъ Л.

О дѣкѣнсіре а віеції.

Кѣт де дрѣгълашѣ шї де фрѣмошїкѣ,
Ещї кѣнд дѣї десвѣлѣї флоаре пѣнѣл тѣї!
Іар деспѣтѣратѣ ох рѣжіцѣ мікѣ!
Те фачї пѣплѣкѣтѣ, 'ці кѣтѣ тоцї рѣї!!

Мотелнікѣ есте а поастрѣ віацѣ,
Че 'н чеацѣ де пѣнте дѣвѣскѣтѣ стѣ.
Е дескоперїтѣ? не адѣче греацѣ.
Вежі оаме, че соарте фіреа дѣї лѣсѣ.

Дар тотѣшї пѣдї фіе нічї одатѣ греацѣ,
Калѣ словод пашѣл де фірѣ арѣтат,
Лѣкреацѣ кѣ мінте, а мѣрї дѣвацѣ —
Ш' ана 'ці ва да тоартеа пѣме лѣздат.

Темете маї таре де дої окї дѣ лѣме,
Ка сѣ пѣ тѣ ажѣнгѣ нічї кѣнд врези рѣї:
Ѣнѣл дїн ачеїа ещї тѣ ш' ал тѣї пѣме,
Челалалт е Домѣл Дѣмнезѣл тѣї!

Николае Велїа,
професор де теологіе.

ПЕНТРѢ ЧІІ ЖАЛѢЗІ (ТЕМЪТОРІ).

Ѣн тѣнѣр дрегѣтор ал адмїнїстраціеї
де Парїс се пѣтеа ферїчї де соарта са;
дѣсѣ дїн пѣпорочїре ера пѣсте мѣсѣрѣ жа-
лѣз; асемене метеахлѣ стѣнѣлѣне фоарте
мѣлт шї не фрѣмоаса лѣї соціе; кѣ тоате
ачесте о дѣтѣмпларе зрматѣ ла 13. А-
прїліе, дї ва фі віндекат де ачест рѣї. Дѣн

ачеа зі венї зп стрейн дѣн каццелерїа дре-
гѣторѣлѣї, шї зісѣ кѣ аре аї дѣмпѣртѣшї
зп секрет. „Domѣле, соціа дѣмїтале те
дѣншалѣ; сѣнт сїгѣр де аста шї'ці воїѣ да
довадѣ де веї венї кѣ міне.“ — Бѣрватѣл
апрїнс де патїма са, пѣрчѣде рѣпѣде кѣ
стрейнѣл, кареле 'л дѣче ла о оспѣтѣрїе
дѣпѣртатѣ, ѣнде се фѣчеа дѣтѣлпїрї кон-
трабанде. Аїчї кѣлѣзѣл дѣн ашазѣ дѣн зп
кавінет, пофїндѣл сѣ дѣнѣдѣеасѣл пѣцїн.
Не кѣнд аста зрма, о алѣ персоанѣ се
дѣнфѣдошѣ акасѣ ла соціеа жалѣзѣлѣї, шїї
мѣртѣрїсї кѣ пѣрере де рѣї кѣ бѣрватѣл
еї о дѣншалѣ дѣн кїпѣл чел маї кѣмплїт.
„Де вреї а те дѣнкрѣдїнда кѣ окїї, пофїтїм
він'о кѣ міне.“ Фемееа жалѣзѣл, лѣс о
трѣсѣрѣ шї повѣдѣїтѣ де пѣкѣносѣкѣт, се
порнї тот ла ачеа оспѣтѣрїе, ѣнде деасе-
мене о анезѣ шї пре еа дѣн зп кавінет,
рѣзѣнд'о а дѣнѣдѣї пѣцїн.

— Ѣн чеас трече, бѣрватѣл шѣде ка
не кѣрѣзпї, шї пѣмаї поате рѣтѣлнѣ дѣн-
тре пѣредї. Дар авїе се презѣмѣлѣ де кѣл-
тева орї прїн галерїе, шї іатѣ фемееа лѣї,
кѣрїеа зрѣндѣїсѣ о дѣнделѣнгатѣ ацѣнта-
ре, венї аколо.

„Че кѣтѣ не аїчї маѣма? дѣнтревѣ
бѣрватѣл, вѣзѣнд'о. — Дар тѣ че фачї не
аїче пѣкрѣдїночѣсѣле! стрїгѣ фемееа тѣнїоа-
сѣ. Дѣпѣ о дѣнфокатѣ соадѣ, соції се лѣ-
мѣрїрѣ дѣн зрмѣ кѣ оаре чїне ш'аѣ вѣтѣт
дїок де дѣншїї. Рѣшїнацї де аста, се лѣар-
п а ла брацѣтѣ шї се дѣнтѣрнарѣ акасѣ
спре а серѣа дѣнпѣкареа лор. Дар вѣкѣ-
рїеа пѣ цїнѣ мѣлт, кѣчї фѣрїї, каре дѣнтре-
вїндарѣ астѣ стратїгїтѣ, се фолосїрѣ де
пѣфїїнда соцілор, шї лѣарѣ тоате чѣле де
прецѣ че авеаѣ дѣн касѣ! (А. Ром.)